

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne [datum] v trestní věci obžalovaného [údaje o účastníkovi] proti [údaje o účastníkovi]

takto:

Odvolání městského státního zástupce se podle § 256 tr.ř. zamítá.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze byl obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] podle § 226 tr.ř. zproštěn obžaloby ze zločinů porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 3 tr.zákoníku a porušování předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 2 alinea druhá, odst. 4 písm.a) tr.zákoníku. Těchto zločinů se měl dopustit podle podané obžaloby tak, že jako ředitel Odboru Městského investora Hlavního města Prahy (dále jen OMI) v době od února 2012 do konce roku 2014, v úmyslu porušit pravidla hospodářské soutěže a povinnosti při správě cizího majetku, měl jednat tak, že v rozporu se svými povinnosti vyplývajícími z pracovní náplně porušil povinnost vykonávat řádně funkci řízení a činnosti prováděné ve vztahu ke stavbě tzv., tunelu [jméno]“, především ke vztahu k proplácení provedených prací ze strany zhotovitele společnosti [právnícká osoba], kdy proplácení ze strany OMI po svém nástupu do funkce zastavil a minimálně do poloviny roku 2013 činnost, ke které byl povinen podle uzavřené smlouvy o dílo, neprováděl, přičemž záminkou pro nečinnost mělo být zjišťování, u kterých provedených prací mohou být proplaceny faktury, tedy posouzení problematiky tzv. víceprací, přestože tato činnost byla po celou dobu vykonávána ze strany zhotovitele i mandátáře stavby společností [právnícká osoba] (dále jen IDS), tyto provedené práce neproplácel a připravil pro jednání Rady HMP materiál, ve kterém uvedl, že je nutné provést tzv. kategorizaci. O tomto kroku přesvědčoval [jméno] [příjmení] na jednání dne [datum], včetně toho, že je nutné zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění dle § 23 odst. 4 zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, kdy na základě toho [jméno] [příjmení] přijala téhož dne usnesení [číslo] kterým schválila záměr a způsob provedení

kategorizace a uložila OMI zajistit pro tuto činnost příslušné subjekty, což bylo OMI provedeno a uzavřeny smlouvy o provedení této činnosti dne [datum] se [právnícká osoba] s.r.o., dne [datum] se [právnícká osoba] s.r.o. a dne [datum] s advokátní kanceláří [příjmení], GOTSHAL a [právnícká osoba], ač si obžalovaný měl být vědom, že pro tento způsob výběrového řízení nejsou splněny zákonné podmínky a měl vědět, že tato činnost, na kterou HMP vynaložilo celkově částku 30 317 227 Kč, která představuje škodu způsobenou Hlavnímu městu [obec], je fakticky činností zbytečnou a nepotřebnou, čímž nejen porušil povinnosti vyplývající z jeho funkce, ale rovněž porušil závažným způsobem pravidla zákona o veřejných zakázkách a opatřil společností provádějícím kategorizaci neoprávněné výhody.

Proti tomuto rozsudku podal městský státní zástupce v [obec] včasné odvolání. Uvedl v něm, že městský soud rozhodl v rozporu s provedenými důkazy, neboť obžalovaný porušil své povinnosti a jednal s vědomím, že Hlavnímu městu [obec] způsobí škodu jednak neproplácením faktur a jednak placením zbytečné práce postupem v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách. Odvolatel namítl, že je zřejmé, že práce byly zhotovitelem provedeny, stavebním dozorem kontrolovány a potvrzeny, avšak přesto faktury nebyly proplaceny. OMI v rámci své kontrolní činnosti mělo vědět, jaká je fáze výstavby, zda je plněno a fakturováno podle smluv a jaký je limit pro možné proplacení prací. Sám obžalovaný měl v rámci svých pravomocí jednat, nikoliv neproplácet faktury a až na konci roku situaci řešit v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách. Obžalovaný v rozporu se skutečností tvrdil [jméno] [příjmení], že je třeba provést tzv. kategorizaci jako jediný možný krok, pokud se mají proplácet práce na tunelu [jméno], což zjevně nebyla pravda. Společnost IDS fakticky tuto činnost plnila a není možno připustit možnost obžalovaného, že nebylo zjistitelné, v jaké fázi výstavby se tunel nachází a zda nebyl překročen limit 20 % pro vícepráce. Navazující rozhodnutí o jednacím řízení bez uveřejnění nemělo žádné opodstatnění, nejednalo se o výjimečnou situaci, kterou má na mysli zákon o veřejných zakázkách. [jméno] [příjmení] poté vycházela z nepravdivých informací, které jí obžalovaný [příjmení] z pozice své funkce garantoval jako pravdivé a na základě toho uložila OMI, aby provedlo výběrové řízení na uskutečnění kategorizace, což se následně stalo a kategorizace byla proplacena. Zákon taxativně vymezuje případy, kdy lze využít jednací řízení bez uveřejnění a zadavatel je povinen doložit, že některé z těchto podmínek jsou dány. V tomto případě však podmínky uvedené v § 23 zákona o výběrovém řízení zjevně splněny nebyly, neboť předmět plnění veřejné zakázky nebyl realizovatelný pouze jedním dodavatelem pro svou zvláštnost plnění veřejné zakázky. Obžalovaný jednal zjevně ve snaze vyhnout se vlastní odpovědnosti za rozhodnutí a nezákonně opatřil tzv. kategorizaci, na kterou bylo možné se v případě potřeby odvolat. Rozhodnutí však mohl a měl učinit i bez vynakládání prostředků na tuto zbytečnou analýzu. Nevyvíňuje ho ani fakt, že kategorizace byla také používána u ŘSD. Rozhodně nelze mít za to, že by hrozilo, že bude způsobena škoda na majetku, ta naopak vznikla vynaložením prostředků HMP na zbytečnou zakázku. Odvolatel v tomto směru poukázal na výpovědi svědků [příjmení], [jméno], [příjmení], Kutila, [příjmení], [příjmení], [příjmení], [příjmení] a [příjmení].

Dále pak odvolatel zdůraznil závěry znaleckého posudku vypracovaného [právnícká osoba] plus a znalkyně [příjmení], že IDS dělalo evidenci víceprací a soulad se zákonem o veřejných zakázkách má zajistit investor. Projektant a technický dozor mají dostatečnou znalost stavby a všech vzniklých víceprací a jsou schopni definovat, zda se jedná o upřesnění původního díla nebo o práce, které jsou nad rámec původního projektu. Ze znaleckého posudku vyplynulo, že služby zadáné do tzv. kategorizace nebyly opodstatněné, sám zákon takový pojem nezná, takže zadání zakázek společností v rámci kategorizace nebylo nutné a v důsledku toho vznikla HMP škoda na majetku ve výši odměny zaplacené jednotlivým společností. Městský státní zástupce dále odkázal na řadu listinných důkazů, které byly v průběhu trestního řízení opatřeny, podrobně je cituje, zdůrazňuje náklady, které vznikly zastavením prací na stavbě tunelu [jméno], dále poukázal zejména rozhodnutí ÚOHS, kterým bylo konstatováno, že při zadání tzv. kategorizace se HMP dopustila správního deliktu nedodržením postupu stanoveného tímto zákonem v § 23 odst. 3

písm.b) ZVZ, což bylo sankcionováno pokutou ve výši 100 000 Kč. Odvolatel dále uvedl, že městský soud přecenil rozhodnutí Rozhodčího soudu a jeho vztah k projednávané věci. Obdobně přecenil výpovědi svědků [příjmení] a [příjmení], kteří vypovídali zjevně jednak s ohledem na přátelský vztah s obžalovaným, resp. na trvalou spolupráci [právnícká osoba] s Magistrátem HMP. Pokud soud poukázal na to, že se HMP sice připojilo s náhradou škody, avšak poté škodu nevyčíslo, to sice může směřovat k různým domněnkám, jedná se však o právo poškozeného, nikoliv o jeho povinnost. Rozhodnutí městského soudu tak bylo vydáno v rozporu se zjištěnými skutečnostmi a odvolatel navrhl, aby vrchní soud z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Vrchní soud v Praze přezkoumal z podnětu podaného odvolání podle § 254 odst. 1, odst. 3 tr.ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku napadených odvoláním, i správnost postupu řízení, které mu předcházelo a posoudil věc následujícím způsobem.

Odvolací soud předně konstatuje, že řízení před městským soudem bylo provedeno v souladu s procesními předpisy, bylo v něm respektováno právo obžalovaných na obhajobu. Městský soud provedl dokazování v potřebném rozsahu podle ustanovení § 2 odst. 5 tr.ř., což mu umožnilo učinit správné skutkové i právní závěry. Soud prvního stupně postupoval při hodnocení provedených důkazů v souladu s požadavky uvedenými v § 2 odst. 6 tr.ř. a dospěl tak ke správným skutkovým závěrům ohledně všech skutečností majících vliv na posouzení trestnosti jednání obžalovaných. Skutkový závěr rozsudku je podložen dostatečně přesvědčivými důkazy, jež byly městským soudem řádně zhodnoceny jak samostatně, tak i ve všech vzájemných souvislostech. Městský soud odůvodnil napadený rozsudek při respektování požadavků uvedených v ustanovení § 125 odst. 1 tr.ř., zhodnotil provedené důkazy řádně, aniž by opomenul vypořádat se s obhajobou obžalovaných, vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o jaké důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se řídil, takže vrchní soud shledal uvedený postup správným a nemá k němu výhrady. Proto z důvodů stručnosti odkazuje v podrobnostech na obsáhlé odůvodnění napadeného rozsudku zejména na str. 50 - 55, s nímž se vrchní soud ztotožnil a dále uvádí následující.

Odvolací soud zdůrazňuje, že je oprávněn zasáhnout do skutkových závěrů soudu prvního stupně pouze tehdy, pokud by zjistil, že zmíněný soud, který důkazy přímo provádí v hlavním líčení, je řádně a logicky nezhodnotil, některé z důkazů nedůvodně přehlédl či pominul a nezhodnotil je jednotlivě a ve vzájemném souladu tak, aby na jejich základě bylo možno zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí. Taková situace však v posuzované věci podle odvolacího soudu nenastala, neboť soud prvního stupně provedl ve věci podrobné dokazování, provedené důkazy poté zodpovědně zhodnotil a jeho úvahám nelze vytýkat jednostrannost ani nelogičnost. Odvolací soud zde neshledal okolnosti, pro které by měl důvod do skutkových závěrů napadeného rozsudku zasáhnout, neboť soud prvního stupně své skutkové závěry velice pečlivě odůvodnil, podrobně se věnoval všem rozhodným aspektům a jím uvedené argumenty plně obстоjí.

K závěrům městského soudu obsaženým v odůvodnění napadeného rozsudku považuje vrchní soud za potřebné dodat, že ani podle jeho názoru nebyla naplněna subjektivní ani objektivní stránka skutkové podstaty žalovaných trestných činů dle § 220 odst. 1, odst. 3, resp. § 248 odst. 2 alinea druhá, odst. 4 písm.a) tr.zákoníku. Oba trestné činy, jejichž spáchání bylo podanou obžalobou kladeno obžalovanému za vinu, jsou úmyslnými trestnými činy. Proto u nich musí být v případě uznání viny obžalovanému prokázano, že jednal v úmyslu přímém nebo alespoň v úmyslu nepřímém (§ 15 tr.zákoníku). U trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1, odst. 3 tr.zákoníku by tedy obžalovanému muselo být prokázano, že při výkonu své funkce ředitele OMI úmyslně porušil zákonem mu uloženou povinnost spravovat majetek hlavního města Prahy jednáním uvedeným v obžalobě a současně úmyslně způsobil také škodu na cizím majetku. Obžaloba v této souvislosti uvádí jednak, že - stručně řečeno - svou činnost nevykonával odpovídajícím způsobem tím, že zastavil proplácení prací zhotoviteli stavby

společnosti [právnícká osoba] pod záminkou posouzení problematiky tzv. víceprací a zjišťování, které faktury mohou být proplaceny, jednak tím, že připravil pro jednání Rady Hl. města Prahy materiál, jímž prosadil provedení tzv. kategorizace prací, což byla činnost zbytečná a navíc vedla k vynaložení nákladů na odměnu tří společností provádějících kategorizaci a tím ke způsobení škody Hl. městu [obec].

K první eventualitě nutno uvést, že přes tvrzení uvedená v podaném odvolání naopak z provedených důkazů vyplynulo, že zastavení proplácení faktur nebylo ze strany obžalovaného jednáním, který by bylo možno označit za bezdůvodnou nečinnost a jednání uskutečněné v rozporu s jeho povinnostmi ředitele OMI. Odvolatel totiž zcela ignoruje objektivně zjištěnou velmi obtížnou situaci při proplácení mimořádně značného objemu fakturovaných prací na stavbě tunelu, „[jméno]“ a obhajobu obžalovaného, který své počínání odůvodnil reálnou obavou, že za stavu již naplnění tehdejšího rozpočtu stavby tunelového komplexu, „[jméno]“ aktuálně v roce 2012 hrozilo překročení limitu 20% stanoveného pro vícepráce dle zákona o veřejných zakázkách, což znamenalo riziko vzniku vysoké (mnohamilionové) škody na straně Hl. města Prahy, porušení zákona o veřejných zakázkách a tím i nebezpečí správního postihu ze strany ÚOHS a postihu trestního. Tato obhajoba přitom nebyla provedenými důkazy vyvrácena, což odvolatel zcela pomíjí. Významné také je, že nebyla ovšem zjištěna ani jiná závadová motivace jednání obžalovaného. Ze strany obžalovaného proto nelze jeho jednání považovat za svévolné porušení jeho povinností, jak tvrdí odvolatel, neboť nebyla vyvrácena jeho obhajoba, že svou činností v roce 2012 naopak usiloval o rozčlenění fakturovaných prací na ty, které lze proplatit podle uzavřené smlouvy o dílo a nepřekročeného limitu 20% víceprací a na další práce, které z tohoto limitu již vybočují. Sám byl ve funkci krátkou dobu (od [datum]), na předchozích rozhodnutích týkajících se výstavby tunelu, „[jméno]“ se nepodílel a nelze dovodit, že by v minulosti zanedbal některé své povinnosti, které by vyústily v objektivně zjištěný nepříznivý stav financování výstavby této mimořádně rozsáhlé, výrazně se prodražující a dlouhotrvající dopravní stavby. Státní zástupce totiž současně zcela pomíjí specifické okolnosti týkající se stavby tunelu, „[jméno]“, který již svým objemem prací (celý komplex stavby tvoří cca 2 500 dílčích staveb) a celkovými náklady cca 36 miliard Kč výrazně vybočuje z charakteru jiných staveb spadajících pod zákon o veřejných zakázkách [číslo] Sb. (ten navíc v době uzavření původních smluv na toto dílo ještě nebyl platný).

Pokud pak odvolatel v podaném odvolání argumentuje tím, že mělo být v silách obžalovaného, aby díky činnosti IDS sám vyhodnotil, které práce je třeba zaplatit, pak opět je nutno poukázat na výsledky obsáhlého dokazování provedeného městským soudem, z něhož vyplynulo, že obžalovaný a jeho odbor OMI nebyl schopen posoudit oprávněnost proplácení víceprací právě s ohledem na jejich mimořádně velký rozsah a natolik četné a zásadní změny oproti původnímu projektu stavby (viz propady tunelů vyúsťující v zásadní změny projektu s dopadem na značný objem nových prací a tím i na zvýšený objem financování akce apod.), že se jednalo o problematiku v roce 2012 již mimořádně složitou a nepřehlednou. O tom svědčí jak výpovědi svědků [příjmení] [příjmení] a Kutila za [právnícká osoba] provádějící stavební dozor, tak i Ing. [příjmení] za projektanta spol. SATRA a Ing. [příjmení] za spol. [právnícká osoba] Ostatně Hl. město Praha mělo již před nástupem obžalovaného do funkce k dispozici právní analýzy tohoto problému (od [příjmení] [příjmení] a [jméno], AK WGM, [příjmení] [příjmení] &Case), které byly i následně doplňovány, přičemž vyzněly také ve směru akutního nebezpečí překročení limitu víceprací ve výši 20%. Nejednalo se tedy v žádném případě o ničím nepodložený výmysl obžalovaného a jeho neodůvodněnou snahu zaštitit své rozhodování provedením nadbytečného rozboru (kategorizací prací), jak v podaném odvolání dovozuje státní zástupce. Neproplácení faktur obžalovaným proto nelze označit za nečinnost, kterou by byla naplněna objektivní stránka skutkové podstaty trestného činu dle § 220 odst. 1, odst. 3 tr.zákoníku, neboť právě naopak tímto postupem se obžalovaný snažil jednat jako řádný hospodář, který hájí zájmy svého zaměstnavatele a chce zabránit vzniku mnohamilionové škody na majetku, který spravoval z

titulu své funkce - vždyť sporné faktury dosáhly výše 1,8 mld. Kč a jejich proplacením nad limit 20% skutečně s ohledem na stanovisko advokátních kanceláří hrozil vznik vysoké škody na majetku HMP. Stejně tak ovšem nelze označit vznik nákladů spojených s provedením tzv. kategorizace za zjevně zbytečný a představující škodu způsobenou obžalovaným, neboť vznik takové škody by musel být také pokryt úmyslným zaviněním obžalovaného, a to alespoň zaviněním v nepřímém úmyslu. U obžalovaného však nelze po zhodnocení provedených důkazů dovodit, že by při navržení a provádění kategorizace jednal úmyslně či minimálně s vědomím, že je jedná o neoprávněný postup, kterým může způsobit škodu a že s ní byl srozuměn, neboť, jak již bylo výše uvedeno, nebyla vyvrácena jeho obhajoba, že jednal právě naopak s cílem odvrátit vznik vysoké škody na majetku Hl. města Prahy. Přitom nutno podotknout, že jiný motiv jeho jednání (např. ziskový, snaha obohatit společnost vybrané k provedení kategorizace apod.) nebyl prokázán a ostatně není ani státním zástupcem v podaném odvolání tvrzen. Na obžalovaném bylo jistě s ohledem na jeho funkci nutno požadovat, aby o svěřený cizí majetek pečoval s péčí řádného hospodáře. Posoudit však jeho jednání jako nehospodárné či porušující povinnost přezkoumat před schválením proplacení mnohamilionových částek důvodnost a oprávněnost jejich uvolnění z finančních prostředků HMP nelze. [ulice] soud dodává, že v obžalobě v popisu skutkové věty uvedený poukaz na údajné porušení povinností obžalovaného dle ust. § 38 odst. 2 zákoníku práce byl zjevně použit nepřipadně.

Odvolatel navíc podle názoru vrchního soudu posuzuje věc značně formalisticky (viz poukaz na skutečnost, že pojem kategorizace oficiálně neexistuje) a navíc vychází při posouzení věci ze znalosti výsledného stavu věci, zatímco existenci zavinění obžalovaného je nutno posuzovat ve vztahu k době jednání obžalovaného (a tedy jeho tehdejší znalosti posuzované problematiky). Nelze totiž současně odmítnout jako nedůvodnou obhajobu obžalovaného, že sice po určitou dobu neproplácel faktury, avšak současně hodlal učinit vše pro to, aby stavba tunelového komplexu nebyla Metrostavem zastavena, neboť by to znamenalo závažné negativní následky (zejm. prodlevu v termínu dokončení stavby, vliv na životní prostředí a dopravní situaci v [obec], vysoké náklady na zakonzervování stavby apod.). Pokud tedy obžalovaný v době zastavení plateb na faktury současně připravil podklady pro tzv. kategorizaci, s níž v té době již mělo zkušenosti ŘSD u obdobně velké dopravní stavby dálničního obchvatu [obec], pak v oné době druhé poloviny roku 2012 nejen on, nýbrž téměř všichni slyšení svědci, vnímali jeho jednání jako důslednou snahu o řešení závažného problému, která umožní jednak proplácení nesporných faktur, jednak zabrání zastavení stavby. Proto také bylo [jméno] [příjmení] města Prahy přijato toto řešení situace včetně urychleného výběru tří firem provádějících kategorizaci bez řádného výběrového řízení, neboť se současně blížil termín stanovený pro zprovoznění tunelového komplexu (duben 2014). Jestliže odvolatel dovozuje, že obžalovaný tímto jednáním úmyslně nepravdivě a v rozporu se skutečností předložil [jméno] [příjmení] nepravdivé informace, aby ovlivnil její rozhodnutí požadovaným směrem, pak se jedná o konstrukci, kterou nemohl odvolací soud akceptovat, neboť se vymyká logice věci a závěrům plynoucím z obsahu provedených důkazů. Neobstojí totiž tvrzení uvedené v obžalobě, že tzv. kategorizace byla zbytečnou činností, neboť na jejím podkladě začaly být Metrostavu v roce 2013 skutečně propláceny některé faktury, a to z celkového objemu sporných faktur za 1,8 mld. Kč v první fázi faktury v objemu 400 mil. Kč, které byly označeny jako nesporné a v další fázi faktury v objemu cca 1 mld. Kč - i když posléze v důsledku rozhodčích nálezů Rozhodčího soudu byl problém dalších nezaplacených faktur vyřešen v tomto rozhodčím řízení jiným způsobem. Poukaz odvolatele na povinnosti IDS a na závěry znaleckého posudku spol. A-Consult plus neobstojí. Vždyť sami zástupci spol. IDS, svědci [příjmení] [příjmení] a Kutil, vypověděli, že činnost označenou jako kategorizace v rozsahu rozčlenění prací do obžalovaným požadovaných 15ti skupin prací a víceprací z titulu své funkce stavebního dozoru na stavbě komplexu, „[jméno]“ pro OMI neprováděli a byli by ji schopni provést pouze tehdy, pokud by jim byla tato činnost ze strany HMP navíc zaplácena, neboť představovala obsáhlý soubor činností, pro jejichž provedení by museli najmout další pracovníky, když se stávajícími zaměstnanci by takový objem práce vůbec nemohli zvládnout.

Ve vztahu k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 248 odst. 2 alinea druhá, odst. 4 písm.a) tr.zákoníku je třeba uvést, že subjektivní stránku jednání obžalovaného znovu nelze posuzovat z pozice ex post, jak činí odvolatel se znalostí rozhodnutí ÚOHS ze dne [datum], nýbrž z hlediska doby rozhodnutí obžalovaného o JŘBÚ v roce 2012. Navíc obžalovaný nastoupil do své funkce až od [datum] a s ohledem na značný rozsah písemných materiálů (svědkem Šajtrem odhadnuto na objem ložné plochy několika nákladních aut) se musel s problematikou stavby tunelového komplexu nejdříve důkladně seznámit (jeho údaj o potřebné době minimálně tři měsíců lze akceptovat), poté se snažil problém víceprací řešit jednáním s Metrostavem a IDS (viz zápisy o kontrolních dnech) a následně připravoval podklady pro tzv. kategorizaci, jež byly projednány v [jméno] [příjmení] města Prahy dne [datum]. Nejen obžalovaný, nýbrž i právní odbor Magistrátu a většina členů Rady považovala samotnou kategorizaci a způsob výběru tří společností k provedení kategorizace způsobem, „jednacího řízení bez uveřejnění“ (JŘBÚ) za důvodný, a to právě s ohledem na snahu předejít zastavení stavby a v důsledku toho hrozícím vysokým škodám z jejího zakonzervování, k němuž by v případě řádného výběrového řízení vedeného dle zákona o veřejných zakázkách muselo nutně dojít (dobu výběrového řízení totiž všichni oslovení svědci odhadli minimálně na šest měsíců). Obžalovaný se tak ocitl zcela objektivně ve velice svízelné rozhodovací pozici, kterou sám nezavinil, takže mu podle odvolacího soudu nelze podsouvat, že jednal ve zlém úmyslu a že musel minimálně být srozuměn, že způsobí svým postupem škodu. Jak již bylo uvedeno, provedenými důkazy takové závadové jednání na straně obžalovaného prokázáno nebylo. Přitom, jak již uvedl městský soud, na kategorizaci by se musela vždy nutně podílet [právnícká osoba] jako projektant této unikátní, mimořádně rozsáhlé stavby (stěží by mohla být totiž nahrazena jinou společností) a také spol. Valbek disponovala jako jediná potřebným softwarem (a advokátní kancelář WGM již v předchozí době byla seznámena s problematikou kategorizace). Byly tedy vybrány tři společnosti, které z hlediska odbornosti a rychlosti provedení dávaly záruku co nejrychlejšího uskutečnění zamýšlené kategorizace. Náklady na jejich odměnu pak stěží lze označit za škodu úmyslně způsobenou jednáním obžalovaného (městský soud důvodně poukázal na to, že i pokud by kategorizaci prováděly jiné firmy, např. IDS, musela by jim být tato činnost také zaplacená – viz i výpověď zástupců IDS shora, že by museli najmout na tuto práci další pracovníky a že tuto činnost neměli honorovánu v původní smlouvě uzavřené s Hl. městem Prahou), uvažujeme-li současně, jak shora uvedeno, že provedení kategorizace není možno z pohledu roku 2012 označit za neúčelné počínání obžalovaného. Ten v době svého rozhodování přirozeně nemohl vědět, že ve věci bude v pozdější době v roce 2014 rozhodovat Rozhodčí soud při [příjmení] komoře ČR a Agrární komoře ČR a jeho rozhodnutí bude založeno na jiném právním názoru.

Objektivní stránka trestného činu dle § 248 odst. 2 alinea 2 tr.zákoníku navíc může být naplněna pouze tehdy, pokud pachatel v rozporu se zákonem o výběrovém řízení poruší závazná pravidla zadávacího řízení, „závažným způsobem“ a současně tímto jednáním způsobí ve „větším rozsahu“ újmu jiným soutěžitelům nebo tím opatří sobě nebo jinému ve „větším rozsahu“ neoprávněné výhody. Naplnění zákonného znaku, „závažným způsobem“ nepovažuje odvolací soud za splněné s ohledem na prokázaný cíl jednání obžalovaného, tj. bez zastavení stavby a při eliminaci škod z toho plynoucích uskutečnit kategorizaci a díky ní proplácet uznatelné faktury zhotoviteli stavby, navíc při výběru [právnícká osoba], Valbek a WGM (viz shora), které měly nejlepší předpoklady pro nejrychlejší provedení požadovaných prací a byly by zřejmě vybrány pro provedení kategorizace i v případě řádného výběrového řízení provedeného bez JŘBÚ. Další zmíněný znak, „většího rozsahu“ újmy nebo neoprávněné výhody by sice formálně mohl být naplněn v majetkové sféře poškozeného výší odměny cca 25 mil. Kč vyplacené celkově oněm třem společnostem provádějícím kategorizaci, avšak městský soud důvodně užil ustanovení § 12 odst. 2 tr.zákoníku (zásada ultima ratio), neboť nutno uvážít, že v posuzované věci snižují společenskou škodlivost případu právě okolnosti uvedené shora, takže postačí uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu, a to ve formě finančního postihu Hl. města Prahy

uloženého mu ve správním řízení dle zákona č. 500/2004 Sb. za správní delikt spočívající v porušení zásad výběrového řízení dle § 23 zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (viz nyní již pravomocné rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne [datum], kterým byl zamítnut rozklad podaný Hl. městem Praha proti předchozímu rozhodnutí ÚOHS ze dne [datum] o uložení pokuty ve výši 100 000 Kč). Navíc i při postupu dle řádného výběrového řízení by zvítězivší společnosti pověřené provedením kategorizace musely být za svou práci odměněny v obdobném rozsahu, jako se dostalo odměny spol. SATRA, Valbek a WGM, takže uvažovat o naplnění kvalifikovaného znaku skutkové podstaty podle odst. 4 písm.a) § 248 tr.zákoníku ani z tohoto důvodu nelze (výši vyplacené odměny totiž nelze ani podle zpracovaných znaleckých posudků označit za nepřiměřeně vysokou). Odvolací soud dodává, že je dále na místě současně porovnat výši vyplacené odměny 25 mil. Kč s neporovnatelně vyšší částkou sporných faktur znějících na cca 1 800 000 mil. Kč (1,8 mld. Kč), o jejichž vyplacení mělo být díky kategorizaci urychleně rozhodnuto (a zčásti se tak skutečně stalo), kdy v případě chybného rozhodnutí a jejich proplacení bez zkoumání oprávněnosti jejich vystavení dle přesvědčení obžalovaného (a celého vedení Hl. města Prahy) hrozil Hl. městu [obec] vznik mnohamilionové škody. Také při úvaze o případné nemateriální, „újmě většího rozsahu“ pak současně je nutno zvážit ve prospěch obžalovaného jeho prokázanou snahu, aby postupem dle JŘBÚ nebyl prodloužen termín dokončení stavby tunelu, „[jméno]“, když tato dopravní stavba má mimořádný význam pro zlepšení kritické dopravní situace na území Hl. města Prahy, zejm. také širších dopadů ekologických a na životní prostředí značného počtu obyvatel hlavního města. Z tohoto úhlu pohledu nazíraná újma jiných případných soutěžitelů či naopak zvýhodnění společností provádějících kategorizaci nepředstavuje podle názoru odvolacího soudu přesvědčivé naplnění znaku, „většího rozsahu“ požadovaného zákonem ani pro naplnění zmíněné základní skutkové podstaty § 248 odst. 2 alinea 2 tr.zákoníku, neboť výše uvedené skutečnosti naopak významně snižují míru škodlivosti jednání kladeného obžalovanému za vinu a ve svém důsledku umožňují užití zásady ultima ratio dle § 12 odst. 2 tr.zákoníku, neboť trestnými činy mohou být pouze závažnější případy protispolečenských jednání a trestní postih může být uplatněn až jako krajní řešení v případech vyššího stupně společenské škodlivosti činu, kdy uplatnění jiných prostředků ochrany společenských hodnot je neúčinné. O takový případ se v posuzované věci však nejedná, neboť navíc ani zjištěný způsob provedení činu ani okolnosti jeho spáchání nezvyšují míru jeho škodlivosti (viz – proti provedení tzv. kategorizace nic nenamítalo ani právní oddělení Magistrátu Hl. města Prahy, doporučovaly jej rozборы externích advokátních kanceláří, vedoucí funkcionáři Hl. města Prahy včetně primátora s ní souhlasili a považovali zvolený postup za jediné přijatelné řešení vzniklé složité situace, proto bylo odsouhlaseno nejvyšším kolektivním orgánem, tj. [jméno] [příjmení] města Prahy). Obžalovaný [příjmení] [příjmení] navíc je osobou, která nebyla v minulosti nikdy soudně trestána, žil dosud vždy řádným způsobem života, jeho motiv a cíl jednání (jak byl podrobně rozveden shora) lze plně akceptovat, neboť směřoval k zjištění oprávněnosti předkládaných faktur a jejich proplacení bez přerušení stavby, při dodržení termínu jejího dokončení a zprovoznění jako celospolečensky významné akce s pozitivním dopadem na řešení svízelné dopravní situace v hlavním městě a současně při eliminaci vzniku škody na úkor jeho zaměstnavatele. Na straně obžalovaného tedy nebylo zjištěno nic, co by svědčilo v jeho neprospěch a co by vrhalo pochybnost na jím tvrzený pozitivní cíl sledovaný prováděnou tzv. kategorizací a zvyšovalo míru škodlivosti jeho jednání. Za této situace považuje také odvolací soud zprošťující výrok napadeného rozsudku, učiněný podle § 226 písm.b) tr.ř., za oprávněný, neboť žalovaný skutek nenaplnňuje znaky žalovaného ani jiného trestného činu.

Vrchní soud v Praze proto odvolání městského státního zástupce neshledal důvodným a podle § 256 tr.ř. jej zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení u Městského soudu v Praze. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoli výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Nutný obsah dovolání je vymezen v § 265f tr.ř. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v [obec].

Praha 15. března 2017

JUDr. Petr Píša
předsedkyně senátu